

N:o 52.

Af Herr C. F. Toll: Angående lönereglering för bergsstatens tjänstemän.

Sedan Kongl. Maj:t anbefalt Kommerskollegium att i egenskap af bergsöfverstyrelse afgifva utlåtande angående så väl ny instruktion och organisation af bergsstaten som ock afgifva förslag till definitiv lönereglering för denna stat, har styrelsen angående lönereglering för bergsstaten föreslagit ny aflöningsstat, hvilken å pag. 13 statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 Januari finnes i statsverkspropositionen meddelad. På grund af de å pag. 9—13 samma protokoll anförda skäl har bergsöfverstyrelsen i sitt förslag upptagit löneförbättring icke blott för bergmästarne utan äfven för 6 i samma stat anstälde grufveingeniörer.

Såsom af ofvannämnda protokoll inhemtas, har Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet visserligen i öfverensstämmelse med nämnda förslag tillstyrkt proposition om löneförbättring för bergmästarne, men deremot icke för de lägre tjänstemännen. I motiveringen härför anføres såsom hufvudskäl, att, på grund af föreskrifterna i 57 § af nya grufvestadgan, grufvekartors upprättande hädanefter skall erhålla en utsträckning, som nödvändiggjorde anlitan af grufveingeniörernas biträde i väsentligen högre grad än hittills, samt att den inkomst, som härigenom komme att tillskyndas desse tjänstemän, synnerligast under den närmast kommande tiden, antagligen icke skulle blifva ringa, och att sålunda frågan om löneförhöjning för dem borde uppskjutas tills erfarenhet hunnit inhemtas om, huruvida härigenom någon förbättring i deras ekonomiska omständigheter komme att föranledas. Herr Statsrådet och Chefen för Civildepartementet har sålunda ansett, att en förbättring af desse tjänstemäns ekonomiska ställning är af behovet påkallad, men att detta antagligen skulle kunna åstadkommas genom den tillökning i enskild praktik, som tillämpningen af den nya grufvestadgans före-

skrift om grufvemätning möjligen kunde komma att medföra genom grufveegarnes anlåtande af grufveingeniörernas biträde i högre grad än hittills.

Härvid torde först och främst böra påpekas att, äfven om deras verksamhet i detta afseende skulle komma att medföra något ökade inkomster, dessa dock icke på något sätt kunde anses såsom inkomster till följd af innehafvande tjänstebefattning, utan af enskild praktik. Sedan den nya grufvestadgan trätt i gällande kraft, komma nemligen äfven andra personer att af bergsöfverstyrelsen förklaras kompetente och berättigade att verkställa grufvemätningar, hvadan dylika mätningar hädanefter icke vidare kunna betraktas såsom uteslutande tjänsteförrättningar och deraf härflytande inkomster såsom följd af tjänsteutöfning.

Ofvannämnda föreskrift i den nya grufvestadgan kan dock med goda skäl visas icke komma att för grufveingeniörerna medföra någon förbättrad ekonomisk ställning genom ökad sysselsättning med grufvemätningars utförande. Äfven förut hafva nemligen kartor upprättats för nästan alla nu bearbetade grufvor, och det ofta i minst 2:ne exemplar, hvarföre, förutom kopiering af en del äldre grufvekartor, nya sådana endast för ett fåtal högst obetydliga grufvor komme att behöfva affattas. Vidare hafva hittills endast grufveingeniörerna erkänts såsom kompetente att upprätta kartor med officiellt vitsord, men hädanefter blifva, såsom ofvan blifvit nämnt, äfven andra personer förklarade kompetente i detta afseende, hvarigenom grufveingeniörernas tillfällen till förtjenst sålunda antagligen snarare komma att minskas än ökas.

Såsom ett annat skäl för uppskof med löneförbättring för grufveingeniörerna anföres i ofvannämnda statsrådsprotokoll, att grufveingeniörernas arfvoden år 1874 förhöjdes från 900 till 1,500 kronor, samt att de förut varande s. k. extra grufveingeniörernas befattningar då *utbyttes* mot de nuvarande grufveingeniörstjänsterna. Härvid må dock anmärkas, att de s. k. extra grufveingeniörernas befattningar endast voro expektansplatser, och deras arfvoden blott stipendier, hvilka icke motsvarades af några bestämda tjänsteåligganden, hvaremot, då grufveingeniörersplatserna 1874 inrättades och tillsattes, de extra grufveingeniörernas befattningar upphörde och deras arfvoden indrogos, samt för de nye tjänstemännen mot åtnjutande af en lön å 1,500 kronor anvisades bestämda tjänstegöromål, hvadan således nämnda år en förändrad organisation af bergsstaten blef genomförd (äfven omfattande indragning af 3:ne bergmästaretjänster, förändrad indelning i bergmästaredistrikt m. m.), men ingalunda någon förhöjning af *förutvarande* tjänstemäns löneförmåner dem tilldelad.

Enär af det nu anförda torde framgå, att genom den nya grufvestadgans tillämpning grufveingeniörernas tillfällen till förtjenst genom grufvemätning samt grufvekartors upprättande och kompletterande icke komme att

ökas; då vidare genom den 1874 förändrade organisationen af bergsstaten någon löneförhöjning icke kan anses hafva blifvit dem tilldelad, samt slutligen deras nuvarande ekonomiska ställning utan gensaga icke kan anses som tillfredsställande hvarken ur billighetens synpunkt med afseende fästadt på den långa och dyrbara studiekurs, som erfordras för vinnande af kompetens till dessa befattningar, ej heller med hänsyn till tjenstemannaverksamhetens eget intresse, får undertecknad vördsamt hemställa,

att Riksdagen tacktes bifalla det af bergsöfverstyrelsen framställda förslag till lönereglering för bergsstatens icke blott högre utan äfven lägre tjenstemän.

C. F. Toll,

representant för Falun, Hedemora och Säter.

N:o 53.

Af Herr C. F. Winkrans: Angående förhöjning i ordinarie anslaget till högre skolor för qvinlig ungdom.

Bland glädjande företeelser i vår tids odling är utan tvifvel den en bland de främsta, att qvinnans värde allt mera uppskattas och erkännes, att följaktligen alla konstlade hinder för hennes verksamhet allt mera undanrödjas, och att hon tillåtes att skapa sig den framtid, hvartill hennes anlag och förmåga kalla henne. Huru vida denna frihet skall utvidgas eller inskränkas, torde i första rummet bero af det sätt, hvarpå den redan vunna af qvinnan sjelf begagnas. Att detta åter sker så väl som möjligt, torde utan vidare bevis medgifvas vara så väl för qvinnan sjelf som för samhället af allra största vigt. Hvarje vän af dessa båda — qvinnan och samhället — måste därför vara synnerligen intresserad för att hon på bästa sätt beredes att väl uppfylla de pligter, hvilka de förvärfvade rättigheterna ålägga henne. Då ett af de ändamålsenligaste medlen för en dylik förberedelse utan tvifvel är goda qvinliga bildningsanstalter, hafva, med insigt häraf, så väl enskilde som kommuner skyndat att, ej sällan med rätt stora uppoffringar,